

بوردهای رنگ‌های قرگیزی یا مصنوعی که در مواد خوراکی مصرف می‌شوند و طرق ایزو له گردن و تشخیص آنها

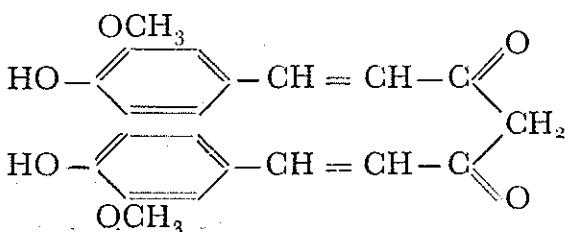
مقدمه: سعی باینکه مواد غذائی را بوسیله رنگ کردن خوشایند و اشتها آور سازند از قدیم الایام وجود داشته است. در زمانهای قدیم علاوه بر مصرف یک دسته از رنگ‌های طبیعی (عصاوه‌های گیاهی-رنگ‌های گیاهی - ماده میبرنگ برگ یا کلروفیل) رنگ پیکمنت قهوه‌ای که بوسیله بو دادن ساکاروز و یا سایر قندها بدست می‌آید (کارامل Caramel) نیز استعمال می‌شد بعدها رنگ‌های سنتیک (ترکیبی یا مصنوعی) در صفحه مقدم قرار گرفتند.

کمی قبل از جنگ دوم جهانی تشخیص محقق ژاپنی (R. Kinoshita در سال ۱۹۳۷) وغیره نگرانی مردم جهان را برانگیخت. محقق مژبور باین نتیجه رسیده بود که تغذیه مدافعت شهابارنگ سنتیک ژن دویر Jaune de Beurre (دیستیل آمینو آزو بنزول) میتواند موجب تشکیل غده‌های پدیخیم کبدی شود.

بعد از اثراکانسر و ژنی رنگ‌های آزتم شارلاخ قرمز (ارتوا میدو آزو تولوئول) و سودان نمره ۱ و سودان قهوه‌ای RR و تری پان بلو (Trypan-blau) باثبات رسید. نخستین نتیجه وقوف باین امر آن شد که در سال ۱۹۳۹ استعمال ژون دویر که قبلاً برای رنگ کردن کره و روغن خوراکی بکار میرفت منوع گردید و کارخانجات صنعتی نیز این رنگ را دیگر برای رنگ کردن مواد غذائی عرضه نکردند. با اینکه سلطان را بودن بعضی از رنگها باثبات رسیده عهدزادچون مشاهده شد که بسیاری از مواد بولد سلطان نیز وجود دارند که بی رنگ هستند بنابراین بکلی منوع ساختن رنگ‌های سنتیک منطقی و عادلانه بنظر نمی‌رسید (Druchrey در سال ۱۹۵۵). باید دانست که از رنگ زدن به بعضی از مواد غذائی و همچنین سایر مواد افزودنی (از قبیل مواد کنسرو-کننده) از نقطه نظر انتظار و توقع مصرف کننده نمیتوان صرف نظر کرد. مثلاً

محصولاتی را که درین جریان تهیه بدرنگ و بدنما شده‌اند (مربا - مارسالاد - کنسروها) و یا نراورده‌هایی که بالطبعیه رنگ یکنواخت و مطلوبی ندارند (خاویار بدلی و ماہی آزاد Saumon برنگ قرمز روشن) باستی خوشرنگ و خوش‌نمای ساخت. البته بهبود شرایط و اصلاح امر رنگ کردن مواد غذائی متفاصل مسلزم کمک و همکاری مصرف کننده نیز بپیاشد مثلاً مصرف کننده باستی از قبول محصولاتیکه زیاد رنگ شده اجتناب نماید همانطور که میدانیم چون رنگ‌های مواد غذائی با غذا توان آخورد و با آشامیده می‌شوند بنابراین این قبیل رنگ‌ها خود جزوی از غذا هستند و مشمول قوانین مربوط به مواد غذائی می‌باشند و از این جهت در صورتیکه بسلامتی صدمه زنند مصرف آنها مجاز نخواهد بود.

بسیاری از پیگمانهای معدنی از دیرباز مضر بسلامتی شناخته شده‌اند و از این جهت از میدان مصرف خارج شده‌اند مثلاً آرسنیت مس و کرمات مرب بنام (سبز Schweinfurt کرم زرد و کرم قرمز و اکسید سرب (قرمز سربی و Pb_3O_4) که میتوان آن را یک مصالح که ارتقیلمبات ناسیله می‌شود دانست. این قبیل پیگمنت‌های درحقیقت بدليل نامحلول بودن برای رنگ کردن مواد غذائی مایع (مانند شراب - آبجو - آب میوه‌جات - لیمونادها) و برای مواد غذائی رنگین جامد (مانند شیرینی‌جات - آب نبات - شکلات - مارگارین) بکار نمی‌آیند فقط بطوريکه معمول بوده بعضی اوقات برای خوش‌نمای کردن بعضی از شیرینی‌ها و آب نبات و شکلات مصرف می‌شوند از ارتو پلیمات برای رنگ کردن فلفل قرمز استفاده می‌شود. اکسید آهن که همنگ پودر کاکائو است برای سنگین کردن تقلیبی کاکائو استعمال می‌شود. رنگ‌های طبیعی مانند زفراخین (Safranin) و رویند چینی از شیره Carcinia Morella و یا اسید کریزو فانیک Schildlaus (او ۸ دی‌هیدرو کسی ۳ متیل آنرا کینون) و رنگ حشره Chrysophansäure اثرات زیان بخش برای «لامتی دارند سایر پیگمنت‌ها مانند cocusilicis Rosenpaprikas ماده‌ایست که اخیانه کردن آن بقدار زیاد و پیش از اندازه ب محصولات گوشتی منع شده است زیرا که در این مورد شدت و سیری رنگی که بعداً میدهد بعراحت بیشتر از مزه‌ایست که بدان می‌بخشد و از اینجهت مصرف آنها بطور نامحدود ممنوع است. بطوريکه میدانیم رنگ کورکومین (زرد چوبه) فرمول زیر را دارد:

این سؤال که آیارنگ ریشه نوع کورکوما (Zingiberaceae) را باید رنگ تلقی کنیم و یا آنرا ادویه و مزه بدانیم و یا عنوان ماده معطره مواد غذائی بدان اطلاق کنیم هنوز سورد بحث است بطوریکه میدانیم درکشور ایران تا چندی پیش مقررات خاصی درباره رنگهای مواد خوراکی وجود نداشت تا اینکه در این اوخرفهرست رنگهای بجاز از طرف مقامات دولتی* منتشر گردید که مشتمل بر ۱۴ رنگ طبیعی آلو و غیرآلی و ۲۰ رنگ سنتیک میباشد لکن چون تمام رنگهای مندرج در لیست مزبور مستاسفانه در دست نبود اینستکه روی نمونه های چندی از آن مطالعه شده ولی روش هائی که در آزمایش های مزبور بمنظور تشخیص و تعیین هویت مواد رنگی انتخاب شده درباره سایر رنگهای سنتیک خوراکی نیز قابل اجرا است.

این آزمایشها از نظر بهداشت و حفظ سلامت مردم اهمیت بسیار دارد زیرا مواد رنگی که مصرف آنها ممنوع شده و همچنین اجسامی که بصورت ناخالص در فرآورده های رنگ شده و همراه مواد رنگی به مصرف میرساند ممکن است زیان بخش بوده عوارض و مسمومیت های مزمن بوجود آورد.

در مورد کنترل و تعیین باهیت مواد رنگی که در مواد غذائی استعمال میشوند مطالعات و تحقیقات بسیاری شده است از آنجمله Jablonski درخصوص رنگهای مواد غذائی و Porter روی جدا کردن و تقسیک رنگ بوسیله کروماتو گرافی کاغذی دو بعدی و Fouassin طرز تجزیه و جدا کردن رنگ ها را بطور مفصل شرح داده اند و Jax و Aust روی رنگهای محلول در روغن و همچنین مقدار زیادی از رنگهای محلول در آب کار کرده اند.

آزمایش هائی که در آزمایشگاه مواد خوراکی دانشکده داروسازی روی بعضی از رنگهای سنتیک محلول در آب انجام شده بقرار زیر است :

- ۱ - طریقه استخراج و ایزوله کردن رنگ از مواد غذائی.
- ۲ - کروماتو گرافی روی کاغذ.

۳ - آزمایش های اختصاصی روی کروماتو گرام ها بمنظور تعیین هویت رنگ.

- ۴ - کروماتو گرافی روی ستون.
- ۵ - تشخیص بوسیله انفراردداسپکتروسکوپی.

ساختمان و سنتز رنگهای ارگانیک و رابطه بین ساختمان ملکولی ترکیب و رنگ.

از نقطه نظر سنتز رنگ رابطه بین ساختمان ترکیب ارگانیک و رنگ آن واجد اهمیت فراوانی است زیرا سنتز رنگ ها در اینصورت بطور سیستماتیک اسکان پذیر خواهد بود و تنها

* در این زمینه در موقع خود بدعوت وزارت بهداری نماینده رشته مواد خوراکی دانشکده داروسازی نیز در کمیسیونهای مطالعات مقدماتی امر حضور به مرسانید و در تبادل نظر و اتخاذ تصمیمات لازمه فنی تشریک مساعی نمود.

صورت تجربی و اتفاقی نخواهد داشت. بنایه تجربیات و آزمایش‌های فراوانی که روی سنتز رنگ‌ها بعمل آمده است امروزه دانسته شده است که یک ترکیب ارگانیک چه مخصوصاتی را باید دارا باشد تا هم خود رنگین وهم رنگ‌کننده باشد. علل وجهات بوجود آمدن پرده‌ها و تفاوت‌های جزئی رنگ امروزه برای ما معلوم است ولی اینکه سنتزرنگ بطور سیستماتیک و کاملاً دقیق از این نقطه نظر صورت پذیر باشد هنوز دقیقاً روشن نشده است از این رو هدف تحقیقات دانشمندان آن خواهد بود که قوانین و مبانی ای را عرضه کنند که از روی ساختمان یک ترکیب ارگانیک به طیف جذب شده بتوانی برد و بنابراین مخصوصات و کاراکتر Character رنگ را دقیقاً از روی آن پیش‌بینی نمود و تشخیص داد. البته از لحاظ فیزیکی نظریاتی درباره بوجود آمدن رنگ بعنوان تأثیرات متقابل ارزی نوری تایید شده والکترون‌های ملکول ماده رنگین وجود دارد مع‌الوصف هنوز روابط وجهات چندی‌بین مخصوصات فیزیکی رنگ و ساختمان شیعیانی آن برای ماجهول است تنها درباره چند رنگ از این نقطه نظر روابط روشی پیش‌بینی خورد.

اصول و مبانی فیزیکی رنگ

رنگ بمفهوم و معنی وسیع تر در صورتی بوجود می‌آید که از اشعه تاییده شده به جسم قسمتی جذب شود Selective absorption. قسمت جذب شده که آبسورپسیون سلکتیو خوانده می‌شود اختیاجی باینکه حتماً در منطقه مرئی طیف باشد ندارد بلکه در منطقه‌های نامرئی یعنی در مواره بنفش و مادون قرمز نیاز از نظر پیدایش رنگ بمفهوم وسیع تر می‌تواند صورت گیرد. برای پیدایش رنگ به مفهوم محدود تر یعنی آن حالتی که روی چشم طبیعی انسان

جدول شماره ۱

حدود طول موج رنگ جذب شده به nm	رنگ طیف جذب شده	رنگ منعکسه مکمل
۴۰۰ — ۴۲۵	Violett بنفش	Gelbgrün سبزمايل بدز رد
۴۲۵ — ۴۸۰	Blau (indigo) آبی	Gell زرد
۴۸۰ — ۴۹۰	Grün blau آبی متمایل به سبز	Orange نارنجی
۴۹۰ — ۵۰۰	Blau grün سبز متمایل با بی	Rot قرمز
۵۰۰ — ۵۶۰	Grün سبز	Purpur ارغوانی
۵۶۰ — ۵۸۰	Gelb grün سبز متمایل به زرد	Violett بنفش
۵۸۰ — ۵۹۵	Gelb زرد	Blau آبی
۵۹۵ — ۶۰۰	Orange نارنجی	Grün blau آبی متمایل به سبز
۶۰۰ — ۷۰۰	Rot قرمز	Blau grün سبز متمایل با بی

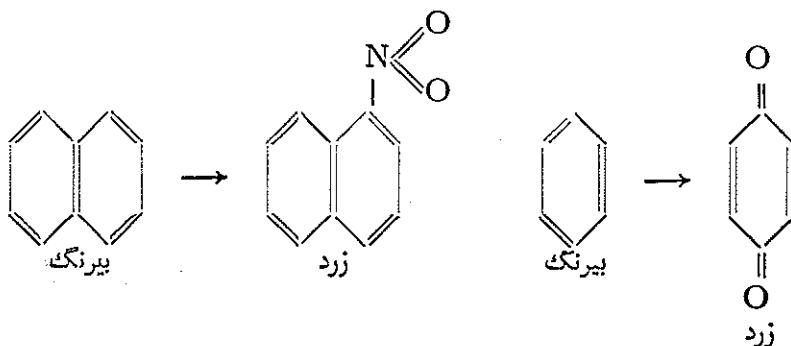
بصورت رنگ جلوه میکند جذب سلکتیوی در منطقه مرئی طیف شرط لازم است. هرگاه تمام اشعه تابیده شده بدون تغییر و بهمان صورت منعکس گردد دراینصورت جسمی که درعرض تابش قرار گرفته است سفید بمنظلمیرسد و هرگاه جمیع اشعه تابیده شده جذب گردد دراینصورت جسم هیچگونه شعاعی را بهشم ناظر برزمیگرداند و دراینصورت سیاه جلوه میکند نظر باشکه در جذب سلکتیو در منطقه طیف مرئی یک قسمت از اشعه‌ای که مجموع آن سفید است گرفته میشود (جذب میشود) آن قسمت باقیمانده یعنی رنگ منعکس شده بعنوان رنگ مکمل رنگ جذب شده خواهد بود. جدول شماره ۱ رنگ منعکس شده و رنگ جذب شده را انشان می‌دهد.

ماهیت جذب نور

جذب نوراصله موکول به تأثیرستabil بین انرژی الکتروموگنتیک (فرکانس) تابیده شده و الکترون‌های تحریک شده جسم مورد آزمایش میباشد بعبارت دیگر درصورتی قسمتی از انرژی الکتروموگنتیک توسط جسمی که در عرض تابش قرار گرفته است جذب میشود و جسم رنگین بنظر میرسد که انرژی تابیده شده واجدان اختصاری باشد که الکترونهای جسم در عرض تابش را بصورت تحریک شده درآورد.

انرژی گرفته شده توموگسیستم ممکن است موجب صورت گرفتن فعل و اتفاقات شیمیائی شود (فتوراکسیون) و یا به انرژی سینتیک و بالنتیجه انرژی حرارتی که غالباً موردپیدا میکند تبدیل شود. اما یک الکترونی که در اثر جذب انرژی بصورت تحریک و تهییج شده درآمده ممکن است دوباره دراثربازگشتن بمدار اصلی خود که از لحاظ انرژی فیرتر است نوری باطل موج مساوی یا بزرگتر از طول موج نور تابیده شده بوجود آورد، بر حسب اختلاف انرژی که دوبدار مربوطه با هم داشته باشند (Fluorescenz).

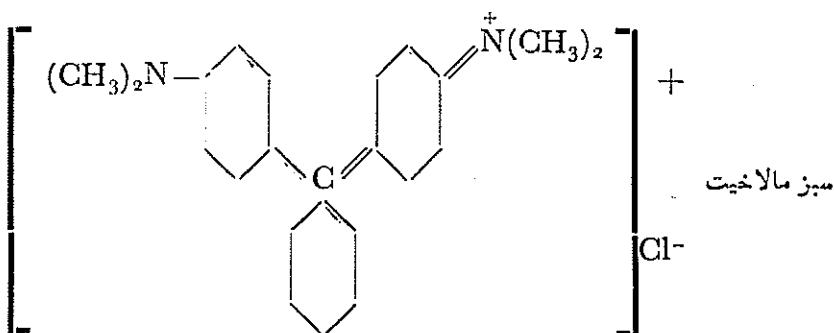
بنایه تئوری کوانتیک، آب سورپسیون بوسیله الکترون تنها درصورتی بوجود می‌آید که فرکانس تابیده شده قابلیت تحریک الکترون‌ها را داشته باشد درصورت وجود نداشتن چنین فرکانسی در نور تابیده شده تحریک الکترونی و بالنتیجه جذب سلکتیو بوجود نخواهد آمد. هرقدر انرژی لازم برای تحریک الکترون زیادتر باشد بهمان اندازه ذور کوتاه موج تر جذب میشود. الکترونهایی که موجب جذب نور میشوند بویژه الکترونهای π هستند که در اتصال دوگانه وجود دارند. دریک اتصال دوگانه الکترون یا بعبارت دیگر دو چفت الکترون اتم‌ها را بهم پیوند داده است این دو چفت با یکدیگر یکسان نیستند دو الکترونی که بطور متقاضی درجهت اتصال اتم‌های مربوطه تقسیم شده بنام دو الکترون خوانده میشود و آن دو الکtron مجاور دیگر که با آنها بطور غیر متقاضی تقسیم شده بعنوان الکترونهای π خوانده

اجسامی را که دارای گروپمان کروموفور هستند کرموزن خواند.

بعقیده Witt گروپمانهایی که بنام اکسوکروم خواند میشنوند و مشتمل بر OH— و —NH₂— و مشتقات استخلافی آنها و همچنین تا حدودی SO₃H — COOH — (گروپمانهای تشکیل دهنده سلح) میباشند در چگونگی خواص رنگی مؤثرند اینها از یک طرف موجب سیری رنگ میشنوند و از طرف دیگر بیرونگ خاصیت تمایل نسبت به جسم رنگ شونده را میدهند با این ترتیب است که اجسام خاصیت رنگ کنندگی پیدا میکنند.

W. Dilthey و R. Wizinger وجود اتم های فرد کثوردیناتیف غیراشباع را از جمله مختصات مشترک رنگین بودن جسم و عبارت دیگرخواص رنگ میدانند در اثرورود گروپمانهای معینی که روی سیستم الکترونی اثرالقائی داشته باشند اتم های کثوردیناتیف غیراشباع بوضع یونی درآمده و بدینترتیب موجبات تقویت جذب نور فراهم می‌آید. این نظریه بخصوص در مورد رنگهای املاح کربونیوم واضح میشود و در این مورد سبزمالاخیت Malachitgrün رابعنوان مثال میتوان ذکر کرد.

B. Eistert در ظهور رنگ اصلی مری کینوئید Merichinoide (تقسیم و تعلق وضعیت

کینوئید به تمام ترکیب) را اصل عمومی برای شدت و سیری رنگ میداند. او معتقد است که قابلیت بزرگی اسیون ملکول و تغییر وضع دادن حلقه بنزوئید به کینوئید وبالعکس، و جب میشود که تمام شش π الکترون بطور کامل بیکثحلقه بنزول نماید بلکه بطور ناقص بین دو حلقه ای که دائماً از صورت بنزوئید به کینوئید تغییر حالت میدهد تقسیم گردد بدین ترتیب بطور متوسط بهر یک حلقه پنج الکترون خواهد رسید و همین امر یعنی غیرکامل بودن گروه الکترونی تحریک پذیری سیستم را آسان ساخته و جذب نوررا در منطقه مرئی و بلند بوج تقویت مینماید.

در عین حال باید دانستکه هیچکدام از تئوریهای موجود که از جهات گوناگون این مساله را بیان میکنند نتوانسته اند رابطه بین ساختمان یک ترکیب آلی و رنگ آنرا از تمام جنبه های مختلف روش سازنده ایکن جمیع این تئوریها توضیحات پرازیشی را درباره این مساله پیچیده عرضه نیدارند.

پرده ها و اختلافات جزئی رنگ (Nuance) یک ترکیب آلی، در اثر گروپمانه ای استخراجی حاصل میشود. گروپمانه ای که آبسورپسیون نور را بطرف امواج بلندتر میبرند و درنتیجه موجب سیری رنگ میشوند گروپمانه ای با توکروم Bathochrome خوانده میشوند و گروپمانه ای که تغییراتی را درجهت مخالف سبب میشوند هیپسوکروم Hypsochrome نامیده میشوند. بدین ترتیب گروپمانه ای با توکروم آبسورپسیون را درجهت بنفس بطرف قرمز و رفلکسیون را یابعبارت دیگر رنگ را درجهت زرد بطرف سبز میبرند. غالباً گروپمانه ای آلکل از خود نشان میدهد بزرگ کردن ملکول نیز عموماً اثر با توکروم دارد.

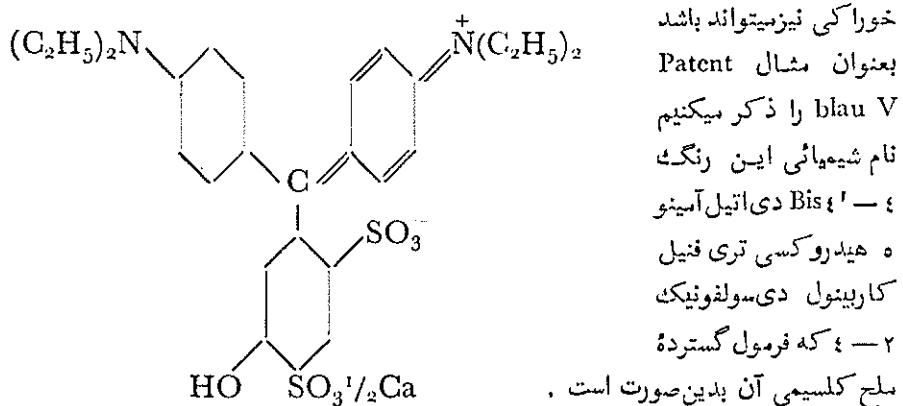
طرز تهیه رنگهای ازوت

باید دانستکه از نظر شیمیائی اغلب رنگهای سنتیک مواد غذائی ازدسته ازوت هستند رنگهای آزوئیک در اثر مجاورت املاح دی آزوئیوم بافنل ها و نفتول ها و همچنین آمین های پریمر، ترسیر فرکوندر تهیه میشوند. املاح دی آزوئیوم را بوسیله تأثیر اسید نیترو (نیتریت مدیم + جوهرنمک یا جوهر گوگرد) روی آمین های آزوئیاتیک پریمر بدست میآورند. غالباً جوهر نمک را به جوهر گوگرد دراین مورد ترجیح میدهدند زیرا اکثراً ملح دی آزوئیومی که از آن حاصل میشود آسان حل شونده تر از ملح دی آزوئیومی است که از جوهر گوگرد بدست میآید.

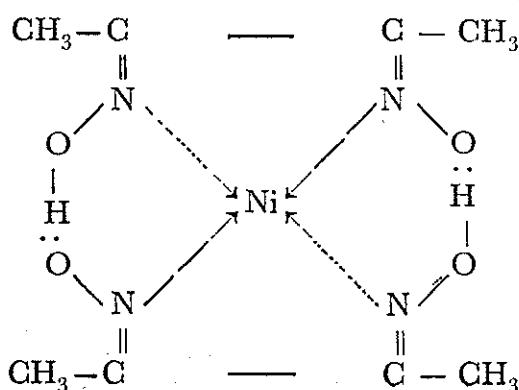
هیدروکسیل فنلی و کربوکسیل (مشروط باینکه بصورت ژلات^۱ نباشد) و همچنین گروپ سولفونیک خاصیت حل شوندگی درآب به رنگ می‌بخشد. (دروگری و مجله کاوش سرطان چالد ششم صفحه ۳۵۰) تنها آن رنگهای ازردیف آزوئیک مجاز شناخته شده‌اند که هر قسمت از آن که دراثر احیاء از مولکول اصلی جدا شوند حداقل دو گروپ هیدروکسیل و یا یک گروپ سولفونیک داشته باشند.

در منترهای شیمیائی عمل سولفوناسیون روی حلقه بنزول همانطور که میدانیم در اثر مجاورت امید سولفوریک دودکننده با جسم مورد نظر صورت می‌گیرد ولی در صورتی که امید کلروسولفونیک برای این منظور بکار بریم راندمان فعل و انفعال بهتر خواهد بود.

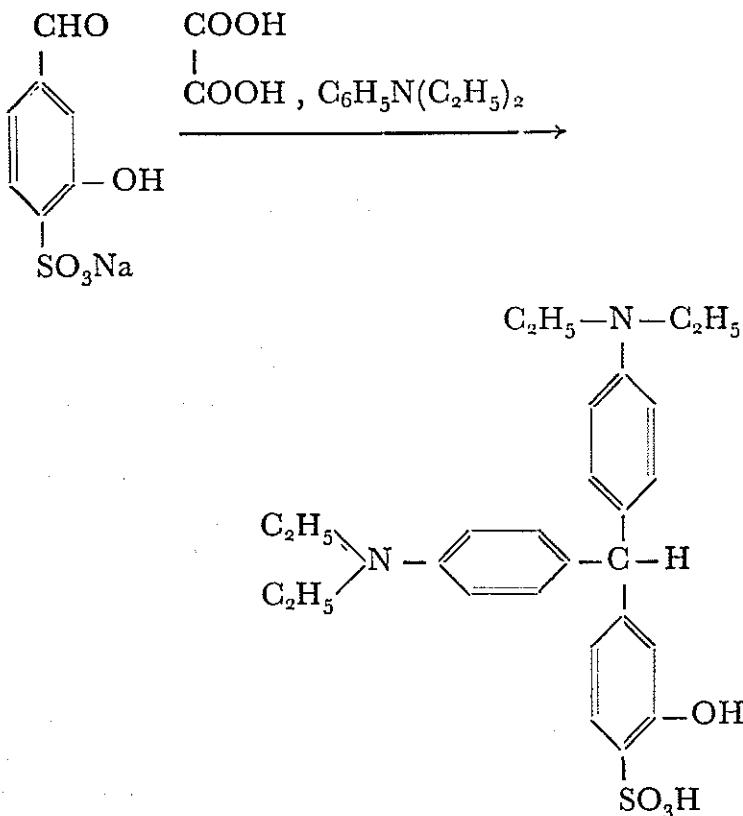
در سورد مشتقات^۲ اکسی تری فنیل کاربینول که شامل بعضی از رنگهای مواد

۱- کپلکس ژلات (بنام‌های ژلات و اتصالات قیچی نیز خوانده می‌شود). ترکیباتی هستند که در آن یک فلز یا رادیکال مانند مهره قیچی قرار گرفته باشد. یکی از معروفترین ژلات‌ها دی‌متیل گلی‌اکسیم است که در آن اتم مرکزی نیکل Ni درمehrه میانی قیچی (ملکول دی‌متیل گلی‌اکسیم) قرار دارد.
ژلات‌های طبیعی که از دیر باز شناخته شده‌اند عبارتند از: کلروفیل و هموگلوبین.

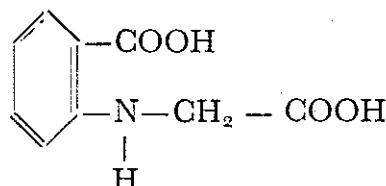
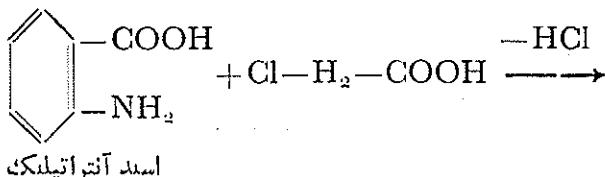
سترنز این رنگ که در شمار رنگهای خوراکی است بدین ترتیب است که ابتدا ماجسمی بنام ۴ - Bis ۴ دی‌اتیل آمینو ۳ اکسی تری‌فینیل متان سولفونیک اسید ۴ را با بایستی تهیه کنیم ماده اخیرالذکر از حارت دادن یک قسمت ملح سدیم ۳ اکسی بنزاًلدئید سولفونیک با ۴ قسمت دی‌اتیل آنیلن و ۱/۵ قسمت اسید اگزالیک بدون آب در ۱۱۰ درجه سانتیگراد بدست می‌آید.

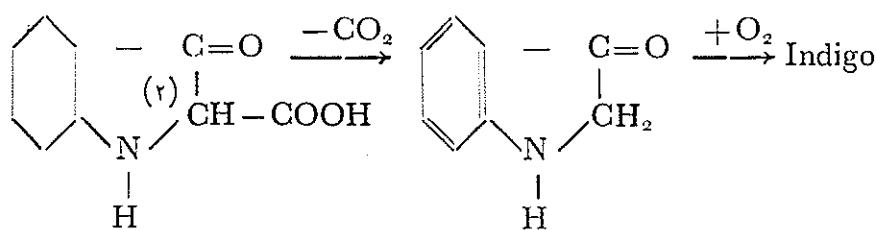
ترکیب حاصله را با مقدار زیادی اسید سولفوریک دودکنده حاوی $\text{SO}_3\%$ ۲۰ سولفونه می‌کنیم و سپس در آب ریخته با کربنات کلسیم بصورت ملح کلسیم درآورده و حاصل را بوسیله نی اسید دوبلمب و اسید سورلوفوریک اکسیده می‌کنیم بدین ترتیب محصولی که فرمول آن در بالا آورده شد بدست می‌آید.

رنگ دیگری که در گروه رنگهای مواد خوراکی برای رنگ کردن بعضی از مواد غذائی بخصوص نیلگون کردن قند بکار می‌رود مشتق‌ات سولفونه اندیگو است که در اینجا طریقه صنعتی سترنز آنرا بطور اختصار یادآور می‌شویم. برای سترنز اندیگو ابتدا فینیل گلیسین ارتو اسید کربوکسیلیک را از اسید آنترانیلیک و اسید بنزوکلروواتئیک بعنوان ماده اولیه تهیه می‌کنند.

از ذوب کردن فنیل گلیسین ارتو اسید کربوکسیلیک در حضور قلیائی با بهره کوانتیتا تیف اندوکسیل اسید کربوکسیلیک (۲) حاصل میشود که در اثر حرارت دادن CO_2 از آن جدا شده و بصورت اندوکسیل در میان آخرین مرحله فعل و انفعال اکسیداسیون اندوکسیل است که بواسیله هوا در محلول قلیائی انجام میگیرد بدین ترتیب اندیگو بدست میاید. (این طریقه در کارخانه BASF عمل میشود).

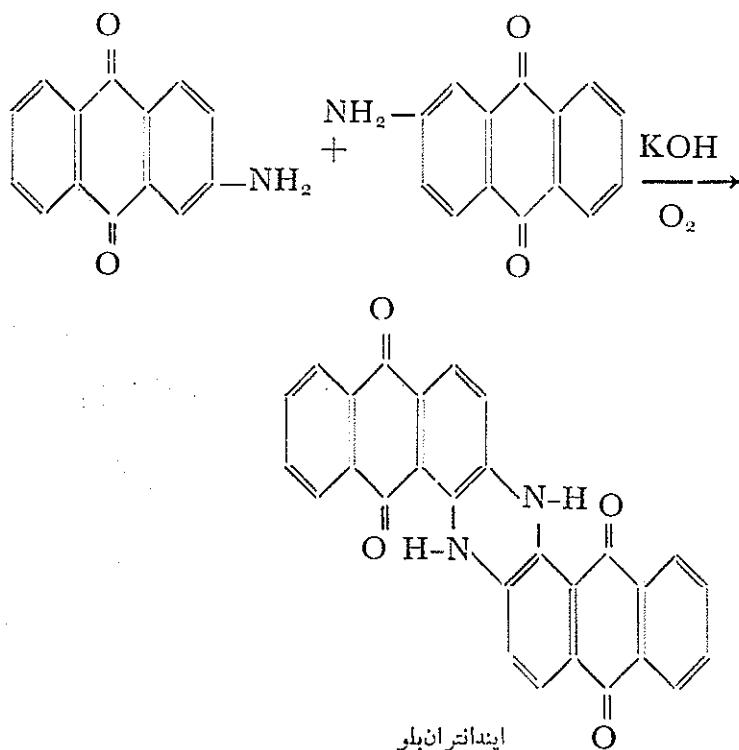
فنیل گلیسین ارتو امید کربوکسیلیک

اندیگو که بنام اندیگوآمی یا اندیگوتین خوانده میشود پودری است برنگ آبی سیر که در اکثر حللاها با استثنای کلروفرم نیتروبنزن و آنیلین نام محلول است بدليل نام محلول بودن آن در آب بایستی بصورت محلول درآید و این امر بواسیله احیاء با ناتریم دی تیونیت $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_4$ Natrumditionit صورت پذیراست که در اینجا هردو گروپمان CO اندیگو با گرفتن ۲ اتم هیدژن به گروپهای $\text{C}-\text{OH}$ احیاء میشوند با اراد ساختن گروپمان SO_3H - (ملح سدیمی آن یعنی سولفات دوسدیم) در مکمل اندیگو اندیگوزول که رنگ حل شونده در آب است بدست میاید. رنگ دیگر ایندانترن بلو RS میباشد.

اینданترن بلو RS در سال ۱۹۰۱ بواسیله Bohn بعنوان اولین رنگ ایندانترن بدست آمد. این رنگ در اثر ذوب کردن ۲ ملکول گرم بتا آمینو آنتراکینون با هیدروکسید پتاسیم

در $200^{\circ}C$ درجه حرارت خمین افزودن نیترات پتاسیم (یا استات پتاسیم) بدست می‌آید.

N^1-N^2 -دی‌هیدرو-۱-و-۲- RS گروپهای کربوکسیل خمین بوجود آمدن یک رنگ آبی احیاء می‌شوند و این فرم احیاء شده باسانی دو باره بصورت سابق رنگ اکسیده می‌شود.

Bibliographie

- 1 - Ullmanns Encyklopädie 1960 Band 11
- 2 - Lehrbuch der Lebensmittelchemie Josef Schormüller 1961 .
- 3 - Beilstein Handbuch der Organischen Chemie Vierte Auflage 1943
- 4 - Lehrbuch der Organischen Chemie Hans Beyer 1959
- 5 - Handbuch der Lebensmittelchemie esster Band 1965 .
- 6 - Konstitution und Synthese der organischen Farbstoffe H. Rath 257
- 7 - Deutsche Lebensmittel - Rundschau 1960 .